

pjauti, ar ir tuomet klerikai pasektų.

// Nežino, ka skaito.

Raulinaitis „Naujenose“ kalba apie Bagocius laiką, kuriam įvardintas provokatorius p. Kapuskas. Jis kalba ir apie visus nesutikimus socialistų tarpe ir saiko:

„.....Pastaruoju laiku išviespatavo ten kokia makalienė, kad kaip kada beskaitydamaus organą nežinai ar skaitai LSS. organą, ar Kemėšio „Daką.“ O kaip kada net manai, kad tai Grikšto organas.“

Ir tai tiesa, bet ta tiesa prietaikoma ir prie visų socialistiškų laikraščių. Juk sunku juos atskirti nuo klerikaliskų. Visur pėkimas, gražus vardai, neteisingas faktų perdayimas. Skirtumas tiktas, kad pas vienus vieni peikiam, o pas kitus kiti. Bet taktais abiejuos vienodai.

// Apie laisvamanius.

Pagalaius „Draugus“ išaiškinio, ką jis supranta po žodžiu „laisvamanis.“ Anot jo, laisvamanui yra kiekvienas žmogus, kuris netiki į katalikiškų dogmatų. Arba paprastai kalbant laisvamaniais yra tie, kurie netiki į katalikų „Credo in Unum Deum.“

Prieš tai nieko negalima pasakyti. Juk tai pasaulis dalinamas į katalikus ir nekatalikus. Kas ne katalikas, tas laisvamanis. (Nors pravoslavus ir ortodoksalus protestonus negalima pavadinti laisvamaniais, nes pas juos, sulyg „Draugo“ yra daug bendro su katalikais, nors jie toli gražu netiki į visus katalikiškus dogmatus. Žingedių butų žinoti, ar „Drg.“ budistus, tuos didžiausius religinius pesimistus, laiko tikinčiaisiais ar laisvamaniais). Vieno tiktais reikalaujame iš „Drg.“, tai yra to, kad jis savo žodžius sutaisė jai kompoziciją.

Šita kantata kartu su kitomis Beethoven's kompozicijomis turėjo sudaryti dideli iškilminga Beethoven'o koncertą, kurio vadovavimas, sulyg monarchų išreikštą pageidavimo, buvo pavesta pragarsėjusių vienam pasauliui geniališkam tvėrėjui-kompozitoriui.

Per kelias savaites visi laukė šito koncerto su didžiausiu nekantrumu. Galop atėjo paskirta diena, pa-

skirta valanda... Nepaprasta

išdabintomis sostainēs gatvėmis skraidė karietos,

skubindamos linkui koncerto vietas. Visur sujudimas,

visur išdidumas, visur linksmumas ir užganėdinimas...

Koks stebuklingas gražumas viešpatavę darab toje koncertui paskirtoje salėje! Magiškas iškilmingumas ir išdidumas! 8,000 žiburių užliejo, lyg jurė, tą milžinišką salę, kurioje buvo susirinkę virš 4,000 klausytojų, ant kurių žerėjo auksas ir brangus akmenys. Štai pasigirdo iškilmingas maršas, atsidarė plačiosios-pusiauve

rinės duris imperatoriškos tribunos, kuri buvo gausiai padabinta auksu ir purpuriniu barchatu... Visų akis nusikreipė linkui tribunos. Galop padrebino salę linksmumu ir pagarbos pasveikinimai, ir prieš triumfuojančius svečius pasirodė visa eilė monarchų ir valdovų — Austrijos ir Rusijos imperatoriai, Franciškus ir Aleksandras, su savo žmonomis, paskui Prusijos, Bavarijos, Württembergo ir Danijos karaliai, o jų užpakuojant sekė visas burys hercogų ir kunigaikščių, — visi buvo apsirengę iškilminguose rubuose, padabintuose ordeneis ir išvairiaus pagarbos ženklais.

Tas jau reiškia, kad tautininkai ir socialistai nėra lietuvių, nėra lietuviškos visuomenės dalmi. Jei „Drg.“ buč teisingas, jis pasakytu, kad ta taryba atstovauja tiktais kataliku-klerikalų visuomenę, o kitos dvi srovės turi savas tarybas. Jei jis buč teisingas, jis pasakytu, kad Ameri-

kos lietuvių neturi tokios tarybos, kuri galėtų kalbėti visu amerikiečių lietuvių vardu. Bet vel

tui „Drg.“ jieškoti teisingumo, „Drg.“ delei tikslu, išteisina įman-

kartu su juom.

Lyg vienas žmogus sustojo prieš jį imperatoriai ir karaliai, kunigaikščiai ir grafai su savo žmonomis, o kartu ir visa publika. Su ašaromis akyse plevesuoja skeptaičiai Rusijos carinė ir Austrijos imperatorių; judviejų pavyzdį paseka visa publika. Žemyn nupuola laurų vainikas, kurį paseka tukstančiai gėlių vainikų. Vėl atsikartoja griausmingas plojimas, te-

čiaus Beethoven jo negirdi,

bet jis viską mato ir giliai dėkavoja. Tai buvo svarbus, išpudingas, griaudus, galinges ir padrebinantys momenes, taip, kad neliko akies be ašarų. Visi žemės galiūnai pradingo prieš tą geniališką galiuną, kurį sutiko ta balsi nelaimė. Laurų ir erškėtių vainikai sutarė dabino tame momente galvą to garsiausio tvėrėjo.

Išreikšti tą jausmą, kuriu buvo apimtas toje valandoje Ludwig van Beethoven niekas negali, — tą galima tik šiek-tiek atvaizduoti ir persistatyti savo vai-

dentuvėje... J. Gedminas.

Nuodingi medikamentai daugina šalies bepročius

Daugumas žmonių yra palinkę neatkreipti visiškai domos ant statistiškų žinių. Tuli net nežiuri statistiškose skaitlinės nieko indomaus, nors tas statistiškas

skaitlines ir skaito ir mato.

O vienok statistiški faktai

yras, tai tikrąsiams pamatas

pasirėmimui sprendžiant

žmonijos gyvenimo apsirei-

škimus. Statistiškos žinių

yras tai teisingiausias ma-

stas atmieravimui liaudies

papročių, palinkimų ir abel-

no jos stovio gerojon ar tai

blogojon pusē krypstančio.

Ir šiame rašte paduosių maža pluoštelį statistiškų faktų, iš kurių galima pastebeti, kas ir kaip šalies bepročius gindu.

Beprotystė Suvienytose Valstijose auga ir plėiasi taip sparčiai, kad net baimė ima. Skaitlius beprotystės liga sergančių ir esančių šalies institucijose, laike septynių prabėgusių metų, yra daugiaus, negu dvigubai didesnis, negu yra abelinas pasidauginimas bei priaugimas per tą laiką šalies gyventojų.

Šią išvedimą suteikė Nacionalis Komitetas organizacijos vadintinos „Mental Hygiene.“ Ta organizacija užsiima vien tik tyrinėjimu šitų ligų ir taipgi išleidžia bertaininius raportus pavydale žurnalo, taipgi po tuomi pat vardu, kaip ir varandas organizacijos — „Men-

tal Hygiene.“

Ir šiame žurnale patilpo pluoštelis statistiškų žinių, kurios yra begalo svarbios ir žingeidžios, ir iš kurių galima labai daug pasimontinti.

Žurnale sakoma: „Nuosimtis pasidauginimo bepročių šalies institucijose, nuo 1904 iki dabar yra net tris kartus didesnis, negu per keturioliką metų, baigianties su 1904.“

„Svarbiausia priežastimi šito taip spartaus išbuvojimo beprotystės ligos, yra tai

palinkimas prie naudojimo

nuodingu medikamentu.“

Sulyg raporto matome, kad šiandien visokinėse viešose šalies institutose randa 234,055 bepročių. 1910 metuose proto ligomis sergančių buvo išviso 187,791. Tas parodo, kad skaitlius bepročių, per pastarus septynis metus pasidaugino virš 24 nuošimčių, sulyginant su pasidauginimu šalies gyventojų, kurie per tą patį laiką pasidaugino tik ant 11 nuošimčių.

Beprotystės liga labiausiai yra prigijusi ir auga didesniuose miestuose, kurivairių nuodai bei jų pardavinėjimas yra labiausiai išsplatintas ir kuri daugiaus žmonių pasiekia.

Tarp labiausiai pavojingu r daugiausiai naudojamų minėtų nuodų, išskiriant tik degtinę, kurią naudoti taipdamė siuos: — morfinas, kokainas, kafeinas, opiumas ir ant pat galio, labiausiai žmonių numylėta, o ypač nėlaimingų moterų — prakeikta — DEGTINĖ.

Pradinis naudojimas minėtų nuodų naudojančiam, kaip tvirtinama, suteikia daug nepaprasto smagumą. Bet už tuo laiko naudotojų padaro ligoniu, štie nuodai padaro naudotojų savo vergu ir šis vergas, tapęs nuodingo medikamento sudemonializuotu, viską užmiršta, atsižada savo žmonos, kudikių ir draugų ir sekā paskui ji ir vergauja jam iki tol, kol nenumiršta, arba iš proto neišeina.

Lietuviai yra gerai susipažinę su degtinės vejkimu. Naudojimas degtinės — tai pas lietuvius yra pripralausias, nes lietuvių be degtinės niekur ir nieko negali atlikti.

Degtinė iš visų nuodingų ir virš suminčių medikamentų yra pigiausia ir labiausiai žmoniems prieinama. Degtinė yra iš visų virš paminėtų nuodingų medikamentų silpniausia ir pamažiausiai bei lėčiausiai savo naudotojų vergu padaranti. Degtinė, todel, ir naudoja labai didelis žmonių skaitlius.

Tampa jos vergais, gauna ligas ar tai kuno ar proto, pagaliaus miršta.

Kiti paminėti nuodingi medikamentai yra daug aštresni, daug pavojingesni, kaip lygiai ir daug brangesi. Naudojimas šių nuodinių žmogaus nepriekilių tarpe lietuvių, ypač atkeliausiu iš užmario negirdėtas, arba labai retas. Šiuos nuodus kaip morfiną, kokainą, kafeiną ir opiumą yra labai priprate naudoti tikri amerykonių. Didmiesčiuose yra ir lietuvių vaikų, kurie priešitų nuodų yra priprate. Rasime ju didmiesčių ligoninėse ir daugelių jau gulinčių kapuose.

Šalies išstatymai ir valdžia labiausiai pavojingu r daugiausiai naudojamų minėtų nuodų, išskiriant tik degtinę, kurią naudoti taipdamė siuos: — morfinas, kokainas, kafeinas, opiumas ir ant pat galio, labiausiai žmonių numylėta, o ypač nėlaimingų moterų — prakeikta — DEGTINĖ.

„Smuglieriai“ šitą bjaurų biznį varo vien tik delto, kad gauma nežmoniškai didelį pelnų ir jeigu pasiseka labai didelę blėdi, varo ši bjaurų darbą ir slaptą skeidžia ir pardavinėja šiuos nuodus, ypač tas yra daroma tarp jaunų vakažų tarp 10 ir 20 metų amžiaus.

„Smuglieriai“ šitą bjaurų biznį varo vien tik delto, kad gauma nežmoniškai didelį pelnų ir jeigu pasiseka labai didelę blėdi, varo ši bjaurų darbą ir slaptą skeidžia ir pardavinėja šiuos nuodus, ypač tas yra daroma tarp jaunų vakažų tarp 10 ir 20 metų amžiaus.

Ir kas šiandien nėra daroma už dolarį ir del dolario? Dolaris žmogaus draugus. Dolaris žmogaus nepriekilių. Už dolarį gali stačiai pragaran nueiti. Už dolarį gali dangui atsidurti. Su dolariais galima žmonijai daug nelaičių suteikti. O dolaris yra

SENIAUSIA LIETUVIŠKA VIENYBĖS LIETUVNINKŲ SPAUSTUVĖ

Atlieka
Visokius Spaudos Darbus
Nuo Mažiausio Iki Didžiausiam

GREITAI, ARTISTIŠKAI
IR
PIGIAI
Apskaitliavimą už darbą
prisiunčiam pareikalavus.

Užsiprenumeruokite
„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ“
Kaina metams — \$2.00
I užr̄bež — \$3.00.

Didžiausia krautuvė visokiu knygų

Parduodam Šifkortes ir Siunciam
pinigus greitai ir saugiai.
Visuose reikaluose adresuokite:
VIENYBĖ LIETUVNINKŲ
120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

